

Notulen

Extra Algemene Leden Vergadering (ALV) van 15.06.2023

De vergadering werd gehouden in het zalencentrum van Frans op den Bult,
Hengelsestraat 8, 7561 RT Deurningen.

Naast de fysieke vergadering was het dit keer niet mogelijk de vergadering via
YouTube te volgen. Er is ook geen opname gemaakt.

Aanvang vergadering: 13:30 uur

Opkomst: 105 leden aangemeld waarvan 5 leden daarna formeel weer
afgemeld.

Aanwezig: 69 leden die aanwezigheid getekend hebben

De agenda, zoals verstuurd in de uitnodiging,

AGENDA:

Onderwerp	Wie
1. Opening, welkom door de voorzitter	Voorzitter
2. Thales en het nieuwe pensioenstelsel	Emiel Stolp
Pauze	
3. Uitwisseling van ideeën en ingediende vragen vooraf en uit de zaal	Emiel Stolp
4. Rondvraag	Allen
5. Sluiting	

Agendapunt 1: Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.

Hij geeft kort aan wat het doel is van deze extra jaarvergadering

Agendapunt 2: Thales en het nieuwe stelsel

Voor deze extra jaarvergadering heeft onze VVSPTN pensioendeskundige en lid van de Werkgroep Pensioenen binnen de VVSPTN de heer Emiel Stolp een presentatie voorbereid waarbij het dieper ingaat op een aantal aspecten van het nieuwe pensioenstelsel.

Zoals een ieder wellicht weet is nieuwe wet pensioenen WTP inmiddels door de 1^e en 2^e kamer goedgekeurd en is het nu aan de sociale partners (bij Thales de COR en de Werkgever) om een transitieplan op te stellen.

Na wat details over de aantal voor stemmers een tegenstemmers gaat Emiel in op de verschillen tussen het huidige stelsel en het nieuwe stelsel. Een belangrijk punt in de nieuwe wetgeving is dat er pech en geluk generaties kunnen ontstaan afhankelijk van het moment dat men met pensioen gaat en de opbouwfase wordt omgezet in een uitkeringsfase tegen de dan geldende rentetarieven en conjunctuur. Dit is waarom sommigen het ook wel een “casinopensioen” noemen. Voor de gepensioneerden is dat minder van belang omdat er maar eenmalig een omzetting is van het huidige systeem naar het nieuwe systeem.

In het transitieplan hebben de gepensioneerden geen rol. Dat zijn puur arbeidsvoorwaardelijke zaken. De uitkomst is dus een transitieplan, waarin de keuze voor de regeling wordt gemaakt. Hierbij zijn 3 opties. Een Solidaire regeling en een Flexibele regeling met als sub-regeling een collectieve uitkeringsfase.

Ook is er nog de mogelijkheid binnen de flexibele regeling om uit te stappen en over te gaan naar een verzekerde regeling. Deze optie is er in het flexibele contract eenmalig bij het invaren.

Wel is in de wet aangegeven dat gepensioneerden verenigingen zolang ze voldoen aan de voorwaarden representativiteit een recht hebben om het Transitieplan in te zien en gehoord te worden, het zogenaamde Hoorrecht. Met de uitkomst van dit horen hoeven de sociale partners niets te doen.

Hoe zit het nu binnen Thales? Bij Thales hebben we een projectgroep, die de activiteiten in de verschillende fasen tussen goedkeuring pensioenwet en invoering pensioenwet in kaart brengt, managed en controleert op voortgang. In deze projectgroep zitten pensioenfonds bestuurders van de SPTN en adviseurs (AON) en actuarissen (WTW) en een onafhankelijk adviseur Emiel Stolp.

Deze projectgroep wisselt op reguliere basis informatie uit met de Klankbordgroep waarin de belanghebbende zitten waaronder VVSPTN. Op deze wijze is het hele traject voor de VVSPTN te volgen en weet men precies de status op elk moment.

Een belangrijk element bij pensioen is risico. Hoeveel risico wil men lopen. Hoe kan ik het rendement verhogen door deels te beleggen en deels door te sparen. Om dit risico ook voor de gepensioneerden in kaart te brengen in pas geleden een risicopreferentie onderzoek gedaan onder alle gepensioneerden.

Samengevat was de uitkomst daarbij dat men qua beleggingen op de huidige voet verder wil gaan met name de gepensioneerden. Binnen het flexibele contract zijn meerdere beleggingsprofielen mogelijk.

Een ander belangrijk aspect is de inflatie. Zoals in de presentatie sheets te zien is maakt 1% verschil in inflatie tot een verschil van meer dan 10% in koopkrachtverlies. Op dit moment is de indexatie achterstand voor Thales rond de 20%. Dat komt aan de orde bij het invaren.

Daarna was er een uiteenzetting over de verschillen tussen het Solidaire en het Flexibel Contract toegespitst op opbouwfase en de uitkeringsfase.

De contractkeuze voor Thales is het Flexibele contract met een collectieve uitkeringsfase. Dit geeft binnen de wet meerdere keuze mogelijkheden en lijkt het meeste op wat we nu hebben. Als we dat weten kunnen de actuarissen aan het werk om de sommetjes te maken over wat het oplevert voor alle deelnemers na de overgang van het nieuwe stelsel.

In het najaar wordt verwacht dat deze sommen gereed zijn.

Als het transitieplan gereed is en bevroren, gaat het pensioenfonds aan het werk om een zogenaamd implementatie plan te maken, waarbij op een evenwichtige manier het huidige pensioenvermogen wordt omgezet in individuele potjes in het nieuwe stelsel voor de actieve deelnemers en voor de gepensioneerden in een collectieve uitkeringen pot (het invaren). Hierbij heeft het verantwoordingsorgaan (VO) een verzwaard adviesrecht met betrekking tot de evenwichtigheid van de implementatie van de transitie.

Hier zitten allerlei haken en ogen aan en op het moment van invaren is de rentestand bepalend. Een 1% rente verandering kan voor een 35 jarige zomaar tot 40% schelen in de uitkeringsfase.

Dan de doorsneepremie problematiek. Bij de afschaffing hiervan op een bepaald moment zijn er 3 impact gebieden, de jongeren die langer kunnen beleggen, die midlife deelnemers (45 tot 60 jaar) die in opbouw achter gaan lopen vanwege hun premiegeschiedenis en de gepensioneerden die betalen voor de premietekorten van de actieven. Om hier evenwichtigheid in te krijgen zal een hels karwei worden.

Hoe staat de VVSPTN hierin?

De VVSPTN heeft een position paper opgesteld waar de hoofdpunten staan, zoals die voor de gepensioneerde leden van de VVSPTN van belang zijn.

- Flexibel contract met collectieve uitkeringsfase
- Gelijke indexatie voor alle gepensioneerden
- Indexatie op basis van prijscompensatie i.p.v. beleggingsresultaat
- Beleggingsbeleid met voldoende rendement voor inflatie compensatie (ECB doelstelling 2% inflatie)
- Risicodelingsreserve:
 - Gebruik om pensioenverlaging te voorkomen (Ortec methode)
 - Bijdrage aan reserve bij toetreding tot uitkeringscollectief
 - Geen bijdrage uit premie actieven nodig
 - Bij voldoende omvang ook voor inflatie compensatie
- Bij het invaren van het huidige pensioen vermogen :

- Voorrang achterstallige indexatie boven doorsnee compensatie
- Ook rekening houden met premiekorting voor actieven over de afgelopen jaren
- Bij collectieve uitkeringsfase zijn individuele potjes gepensioneerden niet nodig
- Gelijke verdeling van overdekking voor iedereen

Tenslotte nog iets over de dispensatie van PME.

Op dit moment heeft Thales dispensatie van PME. Hoe gaat dat nu, denken we, worden voor de nieuwe wetgeving. Houden we die dispensatie of kunnen we problemen verwachten.

We verwachten dat deze vrijstelling blijft onder de voorwaarde dat de door Thales gekozen regeling gelijkwaardig of beter is dan PME.

Voor zover we nu weten gaat PME kiezen voor een solidair contract onder een salariscap en voor een flexibel regeling boven die salariscap

We denken dat aan de gelijkwaardigheid eis is voldaan als de Spaarpremie minstens even hoog is. Het nabestaandenpensioen bij vroeg overlijden even hoog is en als de premieverdeling werkgever/werknemer niet slechter is.

Agendapunt 3: Uitwisseling van ideeën en ontvangen en andere vragen

In de uitnodiging zijn de leden opgeroepen alvast belangrijke vragen in te dienen per e-mail zodat we in de extra vergadering op de antwoorden in kunnen gaan.

- **Vraag:** Hoe zit het met het opnemen van 10% ineens van het pensioenvermogen ?

Antwoord: Op pensioendatum mag je straks 10% = 2 jaar pensioen ineens opnemen. Als je zorg- en huur toeslag ontvangt moet je hiervan 80% inleveren aan belasting en teruggevorderde toeslagen.

Als je geen toeslagen ontvangt heb je een hoog inkomen en heb je die 10% niet nodig. Dit is een wettelijke regeling, heeft het fonds geen invloed op.

De huidige hoog/laag regeling is waarschijnlijk verstandiger

- **Vraag:** Is het verstandig om aan de juridische actie van Pensioen Voldoen (Henk Krol) mee te doen ?

- **Antwoord:** De rekenrente FTK is niet conform EU richtlijn. Daarom de staat aangeklaagd. Indien dit tot succes leidt moet er maximum 4,5% aan Claim Stichting worden betaald (no cure, no pay). Eerdere soortgelijke processen zijn meestal verloren. Henk Krol, de motor achter dit initiatief, claimt al 250.000 aanmeldingen te hebben. De uitspraak is 28 juni. Na het proces tegen de staat begint het procederen tegen de pensioenfondsen. De VVSPTN staat hier neutraal in. Iedereen kan zich op persoonlijke titel aanmelden. Baat het niet het schaadt ook niet.

- **Vraag:** Hoe wordt de achterstand die is opgelopen door het niet indexeren van de pensioenen in de afgelopen 10 jaar vanwege de veel te lage rekenrente meegenomen naar het individuele pensioenpotje?
- **Antwoord:** Het invaarmoment is het moment dit te claimen. Dat geldt ook voor de pensioenkorting uit het verleden. Als dit bij het invaren niet wordt gecompenseerd wordt het definitief weggestreept.

Inleiding bij de vragen INVOERING VAN DE WET TOEKOMST PENSIOENEN

Deze nieuwe pensioenwet, de WTP, zal resulteren in een nieuwe pensioenregeling.

- A. Het tot stand brengen van deze regeling is zaak van de sociale partners (lees werknemers van Thales Nederland vertegenwoordigd door de COR en Thales Nederland B.V. als werkgever).
- B. De gepensioneerden en, ik neem aan ook de zgn. “slapers”, hebben hierop formeel geen invloed. Van de SPTN zal worden verwacht de nieuwe pensioenregeling zoals door de sociale partners overeen gekomen, uit te voeren.
- C. Echter, daarbij dient zij rekening te houden met de belangen van de gepensioneerden en slapers. Het gaat, bij het “invaren”, immers om de evenwichtige belangen van alle deelnemers.

Het is te verwachten dat de nieuwe pensioenregeling op punten inbreuk zal of kan maken op de rechten van de gepensioneerden c.q. de “slapers”.

Twee zaken zijn dan van belang:

- D. De individuele aanspraken/rechten van alle deelnemers (actieven, gepensioneerden en slapers) dient vastgesteld te worden op basis van bestaande rechten **voordat** de nieuwe pensioenregeling wordt toegepast.
- E. Bovendien dient de SPTN, gelet op een evenwichtig benadering voor alle deelnemers, tijdens de transitieperiode extra aandacht te besteden aan elementen van de nieuwe pensioenregeling die potentieel inbreuk maken op de aanspraken van de niet-actieven deelnemers.

Belangrijke algemene vraag

1. Welke mogelijkheden heeft de SPTN om in het belang van een evenwichtige uitvoering voor alle deelnemers, af te wijken van de Pensioenregeling zoals die door de sociale partners van Thales Nederland wordt afgesproken?

Antwoord: De SPTN kan afwijken als de regeling onevenwichtig voor bepaalde groepen uitpakt. Het ligt niet voor de hand dat het SPTN bestuur dit doet want werkgever en OR bezetten 5 van de 6 bestuurszetels.

Vragen m.b.t Risico-bereidheid

2. Wat is het resultaat van de enquête “Risicobereidheid”?

Antwoord: Er is rapportage, de risicobereidheid varieert per leeftijdsgroep en tussen actieven en slapers. Ook per leeftijdsgroep zijn de meningen verdeeld, dit pleit voor het flexibele contract zodat mensen zelf een risicoprofiel kunnen kiezen.

3. Is er al een indicatie hoe de COR hierover denkt?

Antwoord: De rapportage is ook aan de COR leden in de klankborggroep gestuurd. Er is verder geen reactie van de COR gekomen.

Vragen m.b.t Vaststellen individuele rechten

4. Hoe wordt per individuele deelnemer vastgesteld wat zijn of haar opgebouwde rechten zijn?

Antwoord: Op basis van de huidige risicovrije rekenrente wordt de waarde van de toekomstige pensioenuitkering uitgerekend. Dit sommetje is extreem gevoelig voor de rentestand. Voor een 35 jarige geeft 1% renteverandering ongeveer 40% meer of minder vermogen.

5. Op welke wijze worden de in het verleden gemiste indexaties, het herstellen van doorgevoerde korting opgenomen in het opgebouwde recht?
(Dit bedraagt toch al gauw 30%, en dat geldt voor elke deelnemer)

Antwoord: Als het niet wordt gecompenseerd bij het invaren, wordt het definitief weggestreept.

Vragen m.b.t. aan te leggen buffers

De wet stelt dat er voor het afdekken van toekomstige risico's een buffer moet worden aangelegd.

6. Wat zegt de wet t.a.v. de aan te leggen buffers?
Wanneer deze buffers worden vastgelegd nog voordat de individuele aanspraken zijn vastgesteld gaat dit zeker ten koste van de hoogte van de nieuw toe te kennen aanspraken. Het verdient de voorkeur om allereerst de individuele aanspraken vast te stellen om pas daarna vast te stellen of en hoe groot de ruimte voor die buffer is en of deze dan voldoet aan de wettelijk gestelde buffereis. Zo niet dan moet daarna het bestuur een evenwichtige afweging maken.

Antwoord: Volgens de wet heeft het vullen van buffers voorrang boven de individuele aanspraken.

Pensioenfonds en sociale partners beslissen over de gewenste omvang van de buffers en reserves.

7. Tezamen met de hoge kosten van "invaren" zal dit een aanzienlijke aanslag betekenen op de voor "het echte pensioen" beschikbare gelden. Hoe gaat de SPTN hiermee om?

Antwoord: De kosten voor de transitie worden betaald uit het pensioenvermogen. Dit gaat ten koste van de pensioenen.

Vragen m.b.t. Het extra bijlenen:

Op enig moment is in de wet vastgelegd, en wellicht nog steeds, dat met name de jongere deelnemer de mogelijkheid wordt geboden om van het pensioenfonds geld te lenen voor het opbouwen van een extra pensioen zodat dit dan risicovoller kan worden belegd met als resultaat een hoger rendement. Echter, bij een negatief resultaat zou dan het verlies worden gedekt vanuit de buffers van het fonds en niet vanuit de aanspraken van de betreffende deelnemer. Dit kan niet de bedoeling zijn. Het risico dat gepaard gaat met de wens van de jongere om een hoger rendement te behalen wordt daarmee afgewend op de andere deelnemers.

8. Is deze mogelijkheid in de wet nog steeds mogelijk?

Antwoord: Beleggen met geleend geld is in het solidaire contract mogelijk. De OR van Thales heeft gezegd dit niet te willen. In het flexibele contract ligt het niet voor de hand dit te doen.

9. De SPTN, en liever nog de sociale partners, zou(den) dit niet moeten willen. Wat is het standpunt van VVSPTN c.q. van de SPTN?

Antwoord: De VVSPTN is hier ook tegen. Nu de sociale partners dit beleggen met geleend geld hebben afgewezen zal het SPTN bestuur dit waarschijnlijk ook doen.

Vragen m.b.t. Opname bij aanvang van het pensioen:

Een van de mogelijkheden die de nieuwe wet kent is het, bij aanvang van het pensioen, ineens opnemen van een deel van het beschikbare pensioen. Ter indicatie is 10% genoemd. Hierdoor worden middelen aan de belegde gelden onttrokken en daarmee de worden beleggingsrisico's op een kleinere "pot met geld" afgewenteld.

Het is niet ondenkbaar dat dit jaarlijks een behoorlijk bedrag kan worden.

10. Wordt dit dan nog begrenst? Wat is het standpunt van VVSPTN c.q. van de SPTN?

Antwoord: De 10% ineens van het pensioenvermogen (= 2 jaar pensioenuitkering) wordt een wettelijke regeling. Die zal SPTN gewoon uitvoeren. Het is niet verstandig deze regeling te gebruiken. Als je huur en zorg toeslag krijgt gaat ongeveer 80% van het bedrag naar de overheid in de vorm van belasting en teruggevorderde toeslagen. Wie geen toeslagen krijgt, heeft een hoger inkomen en zou deze regeling niet nodig moeten hebben. De gewone 'hoog / laag' regeling veel geschikter.

Vragen m.b.t. Commissie Parameters:

In het huidige stelsel worden t.b.v. de berekeningen, voor (1) het vaststellen van de premie, (2) het vaststellen van de Verplichtingen en (3) het vaststellen van de indexatie, parameters gehanteerd die verplicht zijn gesteld vanuit de Commissie Parameters en/of de DNB.

11. In de media wordt de suggestie gewekt dat de Premie in procenten vastligt.

Betekent dit dat de premie niet langer kostendekkend zal hoeven te zijn?

Antwoord: In het nieuwe systeem wordt er geen pensioen opgebouwd maar vermogen. Het begrip 'kostendekkende premie' bestaat dan niet meer. De premie is voortaan de pensioentoezegging. Het pensioen is het resultaat van de beleggingsopbrengst en de rente stand als de deelnemer met pensioen gaat. Alle risico's liggen bij de deelnemer. De hoogte van de premie wordt in de CAO afgesproken.

12. Hoe wordt vastgesteld of het premiepercentage voldoende is om een goed pensioen op te bouwen?

Antwoord: Wegens de vrijstelling van deelname aan het sectorfonds PME moet Thales minstens dezelfde premie betalen als PME. PME zal om de 5 jaar berekenen of de premie nog voldoende is voor de pensioendoelstelling. Sociale partners beslissen wat de pensioendoelstelling is en hoeveel premie ze daar voor over hebben.

13. In hoeverre is er nog sprake van "Verplichtingen" versus "Aanwezig Vermogen" (Dus van een dekkingsgraad c.q. beleidsdekkingsgraad)?

Antwoord: In de opbouwfase is er geen pensioenverplichting, dus ook geen dekkingsgraad. Voor de uitkeringsfase is de wet niet duidelijk.

Vragen m.b.t. Buffers t.b.v. mogelijke risico's;

14. Welke risico's worden in het kader van de WTP verplicht gesteld om af te dekken?

Antwoord: In de opbouwfase is er alleen een risico voor het nabestaandenpensioen bij overlijden voor pensioendatum. Alle andere risico's zijn voor rekening van de individuele deelnemer.

Voor de bedrijfsvoering van het fonds is een buffer in de orde van 1% nodig.

15. Hoe wordt de omvang van de vereiste buffers bepaald?

Antwoord: Er is een kleine buffer voor bedrijfskosten. Aan de hand van de doelstellingen van de solidariteits- of risicodelingsreserve wordt beslist hoe groot die moet zijn.

16. Wordt het pensioenfonds (wederom) verplicht eerst te voldoen aan de nodige buffers om pas daarna ruimte te hebben voor het aanpassen van de pensioenen?

Antwoord: Dat mag het fonds in ruime mate zelf uitmaken, maar de regels moeten wel voor minstens 5 jaar vast liggen.

17. Of is dat een iteratiefproces bij het vaststellen van de individuele aanspraken?

(Het gaat hier om de balans tussen buffers en aanspraken)

Antwoord: Nee, bij het invaren gaan de buffers voor.

Vragen m.b.t. Compensatie 40-50 jarigen

18. Gaat het vaststellen van de hoogte van de compensatie net zoals bij de buffers? Van te voren apart gezet? Of is dit een iteratiefproces bij het vaststellen van de individuele aanspraken?

Antwoord: Nee, bij het invaren gaan de buffers voor. Wel is het zo dat de sociale partners beslissen hoeveel compensatie ze nodig vinden.

Vragen m.b.t. Eigendomsrecht

Er is, zeker in de eerste kamer, veel te doen geweest over de inbreuk op het eigendomsrecht. Daarbij wordt verwezen naar de Europese wet en regelgeving de EVRM (Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens). Bij eventuele rechtszaken zal de Nederlandse rechter niet toetsen tegen de grondwet en dus moet je dan naar het Europese Hof van Justitie. Deze toetst dan op basis van de EVRM.

Daarbij wordt drie belangrijke uitgangspunten gehanteerd

- Is er een wettelijk kader
- Wordt er ja of nee proportioneel inbreuk gemaakt op het eigendomsrecht
- Is er een redelijk alternatief

Om rechtszaken te voorkomen zal er dus sprake moeten zijn van een evenwichtige regeling?

19. Is de VVSPTN, in het belang van de gepensioneerden, bereid om niet alleen de SPTN maar ook de sociale partners hierop te wijzen?

Antwoord: De VVSPTN is deelnemer in de klankbordgroep en overlegt daar met de andere betrokken partijen.

20. Mochten zich rechtszaken voordoen is de VVSPTN dan bereid hierin een vorm van coördinatie op zich te nemen met als doel gepensioneerden te verenigen?

Antwoord: De VVSPTN heeft als doelstelling de belangenbehartiging voor de gepensioneerden.

We gaan er voorlopig van uit dat ook de onderneming en het pensioenfonds open staan voor een eerlijke en evenwichtige transitie.

Als dat niet het geval is zal het VVSPTN bestuur zich beraden over verdere stappen.

VRAGEN UIT DE ZAAL

Vraag: Wat is nu de planning van ons pensioenfonds voor de invoering van de nieuwe pensioenregeling ?

Antwoord: Ons pensioenfonds wil per 1 jan 2026 overgaan. De projectgroep van het fonds is nu bezig met de voorbereiding en het invullen van de nieuwe opzet van het fonds. De uiterste termijn is door de overheid opgeschoven van 2027 naar 2028. De fondsen die in 2025 over wilden gaan hebben allemaal al vertraging. Als die doorschuiven naar 2026 ontstaat daar weer een overbelasting voor de pensioenuitvoerders en IT-bedrijven

Vraag: Raken de persoonlijke potjes niet leeg als je te lang leeft ?

Antwoord: Het overgebleven geld van de overleden deelnemers wordt herverdeeld over diegenen die nog leven. Dit is het biometrisch rendement (ook wel sterfte winst) . Bij een fonds van voldoende omvang zorgt dit er voor dat de potjes nooit leeg raken. Als Thales kiest voor de collectieve uitkeringsfase is dit niet aan de orde omdat er dan voor de gepensioneerden geen individuele potjes meer zijn maar alleen een collectief vermogen.

Agendapunt 4: Rondvraag

Er waren geen andere of verdere vragen meer voor de rondvraag.

Agendapunt 5: Sluiting

De Voorzitter sloot de vergadering om 16.00 uur en wenste eenieder en voorspoedige thuisreis.

Voorzitter:

Secretaris:

Sander van der Schoot

Henk Lamberts